

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellékállomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3—7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félelelet. Telefon 113. (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig.

A béke felé

»A békéhez visszavezető uton vagyunk« — ezeket a szavakat Byrnes amerikai külügyminiszter mondotta beszéde során, amelyen beszámolt a második párizsi külügyminiszteri konferencia munkájáról. Az amerikai külügyek vezetőjének szavain át lemerhetjük a konferencia összes eredményét.

A legnagyobb jelentőségű eredmény az egész világ számára az, hogy e hó végére, július 29-re összehívták a békeértekezletet. A nagyhatalmak külügyminisztereinek megegyezésre jutása ebben a legfontosabb kérdésben a legjobb bizonyítéka annak, hogy a kölcsönös jóakarat, bizalom és engedelmények útján meg lehet oldani minden problémát.

A békeértekezlet előreláthatólag két hónapig fog tartani a szeptember végén ismét összeül majd a négy külügyminiszter, hogy végleges formába öntse a békeszerződéseket. Németország volt szövetségeseinek: Olaszországnak, Magyarországnak, Finnországnak, Bulgáriának és Romániának előzetes béketervezeteiben hosszas és alapos tárgyalások során megegyeztek a külügyminiszterek.

Byrnes kijelentése szerint az e békeszerződések ratifikálására számított 90 nap múltán a megszállt hadseregeket vissza kell vonni, kivéve ott, ahol közlekedési útvonalakat oltalmazznak.

Németország és Ausztria kérdéseit illetően nem sikerült az ellentétes nézeteket összhangba hozni: ebben a tekintetben a konferencia mérlege kedvezőtlen. Az angol-szász sajtó nem győzi elégszer hangsúlyozni, hogy Európában mindaddig nem következhet be az igazi béke és Európa népei nem léphetnek rá a jólét és boldogulás útjára, amíg a német kérdést meg nem oldják.

A francia vélemény mindenben megegyezik az angol-szászokéval, aminek a francia rádió kommentátora adott kifejezést akkor, amikor megállapította, hogy mindaz, amit kidolgoztak az öt csatlósállam békeszerződésével kapcsolatban sikertelen maradt, ha nem koronázza a béke művét a legnehezebb alkotás, amellyel Németországot kell beleilleszteni a meghétkelés tartós rendjébe. Ausztria problémájának mielőbbi megoldása nem érdektelen a délkelet-európai népekre, közöttük Magyarországot szem pontjából is. Amíg Ausztriában megszállt erők tartózkodnak, addig szükség van csapatok tartására Magyarországon, Romániában és Bulgáriában a közlekedési utak biztosítása céljából. Szovjet vélemény szerint rendkívüli mértékben megnehezíti és hátráltatja Ausztria kérdésének rendezését az a tény, hogy a kis és mezőgazdaságilag szegény országban több százezer főnyi, különböző nemzetiségű fasiszta, vagy fél fasiszta elem tartózkodik. Ezeket előbb el kell távolítani s csak azután lehet gondolni a helyzet végleges megoldására.

Magyarország meghívást kapott a békeértekezletre

A francia félhivatalos iroda jelenti, hogy a négy külügyminiszter nevében Franciaország meghívta Magyarországot, hogy

menessen küldöttséget Párisba, a vele kötendő békeszerződés tárgyalásaira és aláírására. Magyarország közölte a fran-

cia kormánnyal, hogy a küldöttség elnöke Gyöngyösi János külügyminiszter lesz. A küldöttség 14 tagból áll

Mentelmi bejelentések, egyesületek feloszlata a nemzetgyűlés előtt

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A nemzetgyűlés ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Varga Béla házelnök. Közölte, hogy Leány Béla szociáldemokrata mandátumáról lemondott és helyét Fischer József foglalja el. Közölte azután, hogy a nemzetgyűlés szünetének tartama alatt Miskolczi István, Filler László és Katona Jenő képviselők mentelmi joguk megsértését írásban bejelentették.

A Ház elnöke ezután ezeket mondotta: Több nemzetgyűlési képviselő azt a bejelentést tette, hogy Filler László nemzetgyűlési képviselőt lakásáról elvitték. Ezt a bejelentést nyomban írásban közöltem a miniszterelnök úrral és kértém a szükséges intézkedés megtételét. Egyben intézkedtem a bejelentésnek a mentelmi bizottsághoz való áttétele iránt. A miniszterelnök ur közölte velem, hogy ebben az ügyben a szükséges intézkedéseket megteszi. A mentelmi bizottság vonatkozó jelentésének napirendre tűzése iránt a jelentés benyújtása után haladéktalanul intézkedni fog. A Ház az elnök bejelentését tudomásul vette.

Gordon Ferenc pénzügyminiszter benyújtotta a költségvetésről szóló törvényjavaslatot.

Ezután Ham Tibor napirend előtti felszólalásában a katolikus egyesületek feloszlását tette szóvá. A Kisgazda Párt nevében tiltakozott azok ellen a rendeletek ellen, amelyeket a belügyminiszter a katolikus egyesületek feloszlata tárgyában kiadott. Különösen szót emelt a hitbuzgalmi egyesületek feloszlata ellen. Nem kíván szólni, mondtotta, arról az öt egyesületről, amelyek feloszlataához a kormány hozzájárult. Kéri a kormányt, hogy a kifogásolt rendeleteket vonja vissza.

Rajk László belügyminiszter válaszolt a felszólalásra. Amikor szólásra emelkedett, ellenzéki oldalról azt kiáltották: Mondjon le! Mire a baloldali tüntető tapsal válaszolt. A belügyminiszter hangsúlyozta, maga is azoknak a véleményén van, akik szerint nem állna az ország érdekében a hitbuzgalmi egyesületek feloszlata. Bejelentette azonban,

hogy egyetlen hitbuzgalmi egyesületet sem oszlatott fel, sem elődei, sem ő maga. Rendkívüli hálás lenne a képviselőknek, ha felsorolnák azokat a hitbuzgalmi egyesületeket, amelyeket ő állítólag feloszlato. Szombaton röp pentek fel az erről szóló első hírek. Szombat délelőt az MTI útján közleményt juttatott el a sajtóhoz, amelyben bejelentette, hogy szombat óta állandó permanenciális bizottság működik, amely felülvizsgálja nemcsak az ő, hanem elődjei intézkedéseit is

és megállapítást nyert, hogy egyetlen egy hitbuzgalmi egyesület feloszlata sem történt meg. Minden egyesület, amelyet feloszlato, olyan működést fejtett ki, hogy feloszlata teljesen megfelelt a kormány szándékainak és határozatának. Kéri a képviselőket, ne tévesszék őket meg a hivatalos lapban feloszlato egyesületek hosszú sora. Rámutatott arra, hogy a Kalot-nak alapszabályai értelmében minden vidéki szervezetben külön szabálya volt és így ezeket is kú-

Rendkívüli pótlék a munkavállalóknak és közalkalmazottaknak

A Gazdasági Főtanács a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók részére a 30. bérhétre egyszeri rendkívüli pótlék címén a következő összegek kifizetését rendelte el:

Szakk munkások és szellemi munkavállalók részére 110 millió adópengő, betanított munkások részére 95 millió adópengő, segédmunkások részére 85 millió adópengő, tanoncok részére 40 millió adópengő. Ezenfelül pedig a munkavállalóknak minden természetbeni juttatásra igényjogosult családtagja után egyenként további 24 millió adópengő. Ez az összeg 48 óránál több, vagy kevesebb munkát teljesített, a fenti pótlék juttatását ugyanolyan arányban emelni vagy csökkenteni kell.

A közszolgálati alkalmazottak részére 120 millió adópengőt, nyugdíjasok részére 80 millió adópengőt, ezenfelül minden olyan csalátag után, aki család pótlékot élvez, további 24 millió adópengőt kell kifizetni. Az egyszeri rendkívüli pótlékot két egyenlő részletben kell kifizetni, mégpedig felét azonnal, másik felét július 27-ig.

Amerikai közlés a magyar jóvátételről, a gazdasági talpraállításról és a magyar fegyveres erő létszámáról

A Newyork Herald Tribune jelenti, hogy sikerült hozzájutnia a külügyminiszterek által elkészített békeszerződési tervezet példányához. A tervezet értelmében Olaszországot, Bulgáriát, Romániát, Magyarországot és Finnországot megfosztják minden eszköztől, amely birtokában a jövőben háborút kezdené.

Olaszországnak 250 ezer katonát engedélyeznek szárazföldi hadserege számára, továbbá 25 ezer repülő és 22.500 tengerészeti. Az olasz haditengerészet tonnatartalma együttvéve nem lehet több 67.500 tonnánál. A légi erő 200 vadász és 150 szállítógépet foglal magában.

Románia 120 ezer főnyi hadsereget és 5000 főnyi légvédelmi csapatot tarthat meg. Haditengerészetének tonnatartalma 11 ezer tonna lesz. A haditengerészet számára 5 ezer katonát és tiszteket engedélyeznek.

Bulgária hadserege 55 ezer főből állna. Légereje 90 repülőgépből és ezek közül legfeljebb 70

csatárrepülőgép lehet. A légi erő személyzete 9200-nál több nem lehet és bombavetőt nem engedélyeznek.

Magyarország hadserege 65.000 ember lehet, légiereje 90 repülőgépből állna, legfeljebb 70 csatárrepülőgéppel rendelkezhetne. A légi erő személyzete 5000 és bombavetőt nem tarthat.

Finnország hadserege 34.400 főből állna, haditengerészete nem haladhatja meg a tízezer tonnát és összesen 45 embert engedélyeznek a haditengerészet számára. Légereje 65 repülőgépből és 3000 repülőből állna. Bombázót nem tarthat.

A lap hozzátéveszi, hogy a szovjet a tervezet értelmében 50 évre szóló bérlet alapján tengerészeti támaszpontot rendezhet be Polkál szigetén, a finn öbölben, továbbá már most bekebelezheti a petsamoi tartományt, amelynek kikötője jégmentes.

Trieszt tekintetében a tervezet a következő záradékot tartalmazza: A külügyminiszteri tanács

lön kellett feloszlato. Még egyszer hangsúlyozta, hogy teljesen a kormány szellemében jár el és egyetlen egy hitbuzgalmi egyesületet nem oszlatott fel.

Ham Tibor félreértett szavait megismételve hangsúlyozta, hogy nemcsak a hitbuzgalmi egyesületek feloszlata ellen szól, hanem egyéb katolikus egyesületek feloszlata ellen is. Különösen kifogásolta azt az intézkedést, amely az Actio Catholica-t felszólította alapszabályai bemutatására.

Varga Béla elnök ezután javaslatot tett a legközelebbi ülés napirendjére vonatkozóan. Javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését szerdán 10 órakor tartsa, annak napirendjén Eszterházy György képviselő javaslatának megindokolásával a Ház az elnök napirendi javaslatát elfogadta, majd az ülés az interpellációs könyv felolvasása után 1.20 órakor ért véget.

Magyarország hadserege 65.000 ember lehet, légiereje 90 repülőgépből állna, legfeljebb 70 csatárrepülőgéppel rendelkezhetne. A légi erő személyzete 5000 és bombavetőt nem tarthat.

Magyar illetékes helyen a közléssel kapcsolatban hangsúlyozták, hogy ez mindössze egy tekintélyes amerikai lapnak a jelentése, amely természetesen még hivatalos megerősítésre szorul.

A Newyork Herald Tribune az egyes államokkal kötendő szerződések ismertetése után közli, hogy a jóvátétel kérdésében véleménykülönbségek merültek fel a külügyminiszterek között. Ezeket a

Fotó Horváth
Simontfy-utca 1/b.

különbségeket pedig még nem sikerült elsimítani. Véleménykülönbség a Magyarország által fizetendő jótételei kérdésben is fennmaradt. A magyar fegyverszüneti egyezmény megszabja, hogy Magyarország 200 millió dollár jótételei tartozik a Szovjet Uniónak, mégpedig áruban, valamint 100 millió dollár jótételei Csehszlovákiának és Jugoszláviának. Az Egyesült Államok kormányának azonban fenntartja a jogot magának arra, hogy a jótételeiről szóló kérdést újra tárgyalás alá vegyék. Az Egyesült Államok kormányának aggodalommal figyelte, hogy Magyarország általános gazdasági helyzete egyre romlott és olyan pont felé közeledett, amikor elkerülhetetlenné válik az ország teljes gazdasági összeomlása. Ezzel kapcsolatban figyelembe veendő a fegyverszüneti kötelezettségek is. A gazdasági romlás olyan fokot ért el, hogy az a magyar nép élet színvonalát is veszélyeztette és lehetetlenné tette a magyar nép számára, hogy az or-

szág gazdasági megálozottsága jelentékeny szerepet vállaljon. Ekkor az Egyesült Államok kormányának 1946 május 2-án a következőket javasolta:

Tanulmányozni kell a magyarországi helyzetet mégpedig annak szem előtt tartásával, hogy olyan programot kell kidolgozni, amely nemcsak hogy megállítja az ország gazdasági felbomlását, hanem amelyben lehetséges lesz Magyarország talpraállítása. Az Egyesült Államok kormányának ezzel kapcsolatban azt tartja, hogy bármely ország gazdasági összeomlása kihatással lehet a többi népre. Az Egyesült Államok kormányának továbbra is azon az állásponton van, hogy Magyarország kérdéseiben az érdekek határának képviselőitől álló bizottság útján tanulmányozni kell Magyarország ügyét. A New York Herald Tribune tudósítója közli ezenkívül, hogy az országot felveszik az Egyesült Nemzetek tagjai közé, majd elkezdik befejező részében a békeszerződések ratifikálásának szabályozásáról ír. (MTI)

Egy forint lesz az átlagos órabér

Kossa István, a Szakszervezeti Tanács főtitkára, meglátogatta a dunántúli olajtéleket, ahol az új kollektív szerződésekről és az augusztus 1-én életbe lépő forintberek alakulásáról beszélt. Közölte, hogy a szakmunkás átlagos órabére az egy forint körül alakul ki. A döntő kérdés természetesen az, hogy mit tud majd a forintért vásárolni. E tekintetben messzemenően megnyugtatta a dolgozókat az új kollektív szerződések bértételei és a kormányzat árszabályozó tevékenysége megteremtik a szükséges összhangot a

bérek és az árak között. Már augusztus 1-től a kollektív szerződésekben lefektetett bérek biztosítják a dolgozók háború előtti reálbéreinek ötven százalékát, ami a jelenlegi életviszonyokhoz képest nagy ugrást jelent. Egyébként a Szakszervezeti Tanács kibővített tanácsulást tartott, amely elfogadta a kollektív keretszerződésbér tervezetet. A tanács értékelte az új árszabályozó CsOsz képviselőivel. A szakmai kollektív szerződések megkötésére még a hét folyamán sor kerül.

Mit kapunk a jövőben jegyre

Báranyos Károly közellátásiügyi miniszter a jegyrendszerrel való ellátással kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette a Kis Újság munkatársának:

— Kétségtelen, hogy a napi 15 dekás kenyérfejlesztést emelni kell. Augusztusban előreláthatólag 20 dekás lesz a fejadag és a beszolgáltatás mérvétől függ a további emelés. Zsírban augusztusban mindenki 30 dekát kap. Valamelyes cukrot is fogunk adni. Ugy a zsír, mint a cukrot az UNRRA küldeményből adjuk. Az ellátatlanok ezenkívül kapnak fejlenként félkiló hüvelyet, 3 deci ecetet, 2 deka élesztőt, a felnőttek 10 deka cukornak megfelelő ezeredest, de ettől függetlenül mindenki megkapja a már említett cukormennyiséget is. Fe-

jenként 10 deka só is kiosztunk és a kenyértől függetlenül valamennyi főzőlisztet is. Hogy mennyit, az szintén a beszolgáltatástól függ. Pótlaggyere adni fogunk huszonkört, körülbelül 900.000 ember kap májkonzervet. Az ellátatlan közönség kap még pálinkát, illetve szeszt is. A legfontosabb közlelendési cikk forgalma, a burgonyáé szabad lesz.

— Külön gondoskodás fog történni a három éven aluli gyermekekről is, akik viszony az állandó jellegűvé vált svéd adományból 4 deci tejnek megfelelő teiport fognak kapni. Ezenkívül zabbelyhet is fognak kapni az ellátatlan gyermekek — fejtezte be nyilatkozatát Báranyos Károly közellátásiügyi miniszter.

Aki nem tartja nyitva üzletét, elveszik iparigazolványát

A gazdasági rendőrség a tegnapi napon nagyszabású razzitát rendezett az üzletek nyitvatartásának ellenőrzésére. Több mint 70 olyan üzletet találtak a gazdasági rendészeti osztály nyomozói, melyet tulajdonosai részben még délelőtt 10 órákor nem tartottak nyitva, részben délután fél 2-ko-

már bezártak. Ezeknek az üzleteknek tulajdonosai ellen megindult az eljárás és a gazdasági rendőrség indítványt tesz, hogy vonják meg azoknak a kereskedőknek iparjogosítványát, akik üzleteiket nem tartják nyitva és akár áruházny, akár más címen nem árusítanak.

A vármegyei főispán rendeletet adott ki a haszonbérletkötés beszoigáltatási kötelezettségére vonatkozólag

A haszonbérletkötésnél a beszoigáltatási kötelezettség a vonatkozó rendelkezések értelmében ezidőszent a bérlőket terheli, akik ugyanakkor kötelesek fizetni a föld tulajdonosának szerződésileg biztosított természetbeni bért is. Az idei gyenge termés következtében megtörtént, hogy a haszonbérlet nem tud eleget tenni egyes helyeken mindkét kötelezettségnek.

Balogh István vármegyei főispán most rendeletet adott ki arra nézve, hogy a vármegyei községben a beszoigáltatási kötelezettség a vonatkozó kormányrendelet értelmében megelőzi a bérletdíjat is. Ha tehát valaki mindkét kötelezettségét nem tudja terményben teljesíteni, a beszoigáltatásnak mindenképpen köteles ele-

get tenni, míg a bérlet díját ebben az esetben pénzbeli ellenszolgáltatásban kell a bérbeadónak megfizetni.

2000 vágómarhát kapunk Angliától

A brit kormány levelet intézett Bede István londoni magyar követhez, amelyben közli, hogy 2000 vágómarhát ajánl fel a magyar kormánynak a magyarországi inség anyhülésére.

Elhalasztják az atombomba kísérletet

Lehetséges, hogy a szerdára kitűzött vizslati atombomba kísérletet a rossz időjárás miatt egy héttel elhalasztják.

Kölcsönzsákok kaphatók a Parasztszövetség helyi szervezeténél.

Visszaélések miatt letartóztatták a sátorlajuhelyi határkapitányság vezetőjét és helyettesét

A belügyminisztérium közli: A belügyminisztérium Barna Sándor rendőrszázados, a sátorlajuhelyi határrendészeti kapitányság vezetőjét és annak helyettesét, Sipos József rendőrhadmegyőt letartóztatták és átadta az ügyészségnek. Barna és Sipos határátlépési engedélyeket adtak ki arra

nam jogosult személyeknek dol-lárért, csehszlovákiaért és természetbeni juttatásokért. A belügyi kormányzat kemény kézzel jár el minden hasonló esetben, hogy a demokratikus rendőrség sorait megtisztítsa az oda nem való elemektől és hogy a bűnösök elnyerjék méltó büntetésüket.

Közbeszólás

A budapesti lapok közlik, hogy a Beszkári a villamos átszálló-jegy árát 200 ezer adópengőben állapította meg. Előbb egy nappal olvassuk a helyi lapokban, hogy a Hév. az ismét meginduló villamoson az átszálló-jegy árát 2 millió pengőben állapította meg. Teljesen érthetetlen, hogyan lehet ilyen óriási különbséget csinálni. Az semmi körülmények között sem szolgálhat okul, hogy a villamos a villanyhiány miatt pár héttel nem járhatott. Nem engedhető meg, hogy a veszteséget, ami e miatt érte a Hév-et, a fővárosi viteldijakkal szemben ijszeres viteldijjal akarja a debreceni közönségtől beszélni. Tudomásunk szerint a Helyivasut a várossal kötött szerződés értelmében csak a polgármester engedélyével emelheti a viteldiját. Kérdezzük a polgármester urat, hozzájárult-e ehhez a viteldijemeléshez és ha igen, akkor milyen alapon adta meg a hozzájárulását?

Ezek a jelenségek azok, amelyek Debrecen ügye elemiszervezés, mint egyéb vonatkozásban az ország legdrágább városává teszik. Nyilván, ha azt olvassa a falusi ember, hogy Pesten 200 ezer egy villamosjegy — ahol pedig kilométereket utazhat ezért — ugyanakkor Debrecenben 2 millió, természetesen ha azt olvassa, hogy Pesten 1 kg dinnye 1 millió, akkor Debrecenben igyekszik tízért eladni, mint ahogy ez nem egy elemiszernél a piacon meg is állapítható.

A köz érdekében követeljük, hogy legalább a budapesti villamosvasutnál érvényes viteldijárifára mérsékelje a Helyivasut a viteldijakat.

Ne csodálkozzon a Helyivasut, a a kocsi üresen járnak, mert a jelenlegi fizetésből sem a közalkalmazott, sem a magán-tisztviselő, de a valamivel jobban dotált ipari munkás sem tud csak egy menetnél 2 milliót villamosjegyre kiadni.

Van már villany Debrecenben, még reggel 9 órákor végig az egész Piac utcán égtek az ivlámpák. Mennyire örültek volna mondjuk a fodrásziparosok, ha náluk éghetett volna a villany.

Tildy Zoltáné Debrecenben

Mint velünk közlik, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége által vasárnap, 28-án délután fél 3 órákor rendezendő gyűlésén Tildy Zoltáné, a köztársasági elnök hitvese, a Demokratikus Nők Országos elnöknője fog beszédet tartani.

A jeruzsálemi robbanás

Jeruzsálemből jelentik. A Dávid király szállóban történt robbanás következtében az eddigi megállapítás szerint 39 az áldozatok száma és 53 személyt eddig még nem találtak meg. 32 sebesültet a kórházba szállítottak. Az áldozatok legnagyobb része angol katona, valamint angol polgári tisztviselő. Hivatalos jelentés szerint a merényletet araboknak öltözött zsidó terroristák hajtották végre.

A jeruzsálemi zsidóközösség tanácsa kedden este 5 órától éjjelig gyászol rendelt el a hétfői bombamerénylet áldozatainak emlékére. A palesztinai rendőrhajóságok eddig 25 gyanús személyt tartóztattak le, a robbanással kapcsolatban.

Hajdúnánáson 69 közalkalmazott került B. listára

A vármegyei B-listázó bizottságok a tegnapi napon befejezték működésüket. A központi létszám-ápellelő bizottság határozatát ma délelőtt hirdetik ki a vármegye-házban.

A hajdúnánási létszámápellő bizottság határozatait már a tegnapi napon átvette és kihirdette a polgármester. Itt 205 elbíralt közalkalmazottból 69 került B-listára. A létszámápellő bizottságban pillanatnyilag az a helyzet, hogy Hajdúnánásnak tisztifüggésze egyáltalán nincs, előadója mindössze egy maradt: a főjegyző. Ellenőr egyáltalán nincs, ami azt jelenti, hogy a pénztár nem működhet ellenőr nélkül. A katasztrternél, ahova nem lehet egyik napról másikra betanítani valakit, egyetlen tisztviselő sem maradt. A legnagyobb mezei lopások idején 28 mezőbőről 14 B-listára került. A tűzoltóságnál egyetlen szakképzett alkalmazott maradt, aki a gépkocsivezetést látja el.

Iye, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára Moszkvába érkezett.

Gazdálkodók figyelmébe!
a MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETI KÖZPONT M. SZ.
 mint a Futura és Mezőgazdák jogutóda
megkezdte a termények átvételét

az István malom telepén levő II. sz. raktárban.
 Iroda: Piac-u. 69. I. em. Telefon: 427.

CSONKAI SZÍNHÁZ
 Szurdán 7 órákor
 Kovács Teres, Süli Maany, Rajk Jancsi fellépésével
Tokaji aszú

Francia köszönet Varga Bélának

Gauquie, Franciaország magyarországi követe kedden délelőtt 11 órákor bemutatkozó látogatást tett Varga Bélánál, a nemzetgyűlés elnökénél. Köszönetet mondott a Magyarországra menekült és a Balatonbogláron oltott talált francia hadifoglyok érdekében kifejtett áldozatos munkájáért.

Kínában ismét kitört a polgárháború

A londoni rádió jelentése szerint Kínában ismét kitört a polgárháború. A harcok súlypontja Nanking közelében van. Nankingi jelentés szerint a kommunis-ták nagyerejű támadást indítottak és Sanghai felé nyomulnak előre. Washingtoni jelentés szerint Nanking magasarangu amerikai személyek kijelentették, hogy Marshall tábornok kísérlete, a kommunis-ták és kormány-pártiak között béke jöjjön létre, esúrtörtéket mondott.

A rubel beváltása

A szovjet rubel beszoigáltatása tárgyában 1946 június 19-én megjelent rendelet alapján a rubelbeszoigáltatási kötelezettségnek sokan eleget tettek. Minthogy azonban az átváltási ártályomat csak július 12-től állapított meg a Magyar Nemzeti Bank, a pénzintézetek eddig az időpontig a beszoigáltatott rubelket csak letétként vették át. A pénzügyminiszter nyomtalan felhívja azokat, akik rubel letétre helyezték, hogy az adópengő ellenértékét vegyék fel a megbízott kezelt pénzügyintézetknél és az ellenérték kiifizetéséig július 31-ig okveteljenek meg. Egyben pedig nyomatékosan felhívja a pénzügyminiszter az érdekeltek figyelmét, hogy rubel beszoigáltatási kötelezettségüknek július 31-ig feltétlenül tegyenek eleget.

Jó eredmények a kereskedelmista lányok érettségijén

A Társulati Kereskedelmi Leánykö-zépiszkola érettségi vizsgálatát jól sikerült. A több napon át tartó vizsgálatokon a vizsgáló bizottság elnöke dr. Radó Rezső, kereskedelmi és iparkamarai főtitkár volt. Társelnökként Nánai Béla igazgató volt jelen. Ered-mények:

A. osztály:
 Kitüntetéssel érett: Sipos Eleonora, Tótkos Uzonka.
 Jelesen érett: Abraham Piroska, Deák Ilona, Balogh Irén, Haranghi Vilma, Kovács Éva, Kovács Ilona, Szabó Éva, Valach Irma.
 Jól érett: Eszterhai Margit Fazekas-Mária, Karádi Zeuzanna, Márton Anna, Mester Mária, Mészáros Laura, S. Nagy Róza, Nagy Sára Pataki Erzsébet T. Szűcs Róza, Urr Klára.
 Érett: Ballabás Ilona, Balogh Éva, Borbély Margit, Both Mária, Elek Judith Erdel Arva Mária, Katona Erzsébet, Király Ilona, Mándoki Emília, D. Szabó Julianna, Szűcs Piroska, Torda Katalin, Török Emma.
 Nem felelt meg egy tanuló.

B. osztály:
 Kitüntetéssel érett: Hegely Izabella, Kiss Katalin, Rác Emma.
 Jelesen érett: Gellén Gabriella.
 Jól érett: Bolgár Julia, Dénes Anna Elek Irén, Farkas Ilona, Fábán J. Ilona, Gyuri Borbála, Kolesman Ilonka, Kóvári Katalin, Ladányi Irylva Márton Irén, Módo Julianna, Pánczél Stefánia Petele Edit, Putnok Éva, Szöllösi Adrienne, Tajthi Katalin.
 Érett: Bányász Borbála, Bodolai Erzsébet, Dobi Julianna, Fehér Margit Györi Erzsébet, Kalmár Magda, Kovács Gizella Kruppa Ilona, Lukács Éva, Márton Erzsébet, K. Nagy Jolán, Szabó Laura.
 Nem felelt meg egy tanuló.

SZÍNHÁZ

Szerda este: Tokaji aszú.
 Csütörtök este: Colyasanatorium.
 Péntek este: Colyasanatorium.

MOZIK MŰSORA

APOLLÓ MOZGÓ. Magas jutalom. Izgalmas bűnügyi orosz kémdráma. Előadások: 1/5, 1/7 és 8. vas- és ünnepnap 3/3 órákor is.

PETŐFI MOZGÓ. Hétfőtől zenés francia film: Egyetlen éjszaka. Pierre Blanchart a főszerepben. Késő műsor és új amerikai híradó. Előadások: 1/5, 1/7, 8 órákor.

H I R E K

Munka és szerelem

Az élet két fő irányítójának, a munkának és a szerelemnek jegyében fog lezajlani július 28-án, vasárnap a Magyar Parasztszövetség aratőnnepélye a debreceni parasztnap keretében. Ősi magyar hagyományok elevenednek fel ezen a napon a debreceni Nagyerdőn.

Az év legnehezebb munkája után, az aratás után a munka diadalünnepéje az aratőnnep s az évi munka eredményének megtestesítője az aratőnnep. Régi szokás szerint az aratók egy kis búzatáblát meghagynak, az ünnep reggelén levágják s ebből készítenek aratókoszorút, miközben a legények és leányok énekelnek, táncolnak és olykor táncra perdülnek. Ezt a koszorút Szent György vitézének nevezik s azt hagyományos fejköszörvő keretében nyújtják át a gazdának, aki szavakkal és megvendégléssel köszöni meg a nehéz munkát. Ez a munka ünnepe s a régi szokásokat, hagyományokat a debreceni környéki tanyavilág parasztfiataljai keltik életre vasárnap délután 5 órai kezdettel a debreceni Nagyerdő Stadionjában.

Másik szép nyári népszokást elevenít fel a Szent Iván éji tűzgyújtás. Ezen az éjszakán a falu fiatallágja meggyújtotta a szerelemtűzét. A tűz a napistennek, az égi tűznek földi helytartója. Még pogánykori elemek őriz a leányok virágáldozása is. A leányok legszebb virágait viszik a tűzhöz és szertartások kíséretében áldoznak fel a virágokat. Ebből az áldozatból jóslnak. A nota szerint a magas rutafa, a szerelem fájának két ága egy legénynek és egy leánynak „az udvarába hajlik”. A kőnevelő fiatalok átugorják a tűzet és ezzel a falu közössége előtt megpecsételték kapcsolatukat. Ez a misztikus ünnepély este 9 órakor kezdődik a nagyerdő Vigadóban.

A Magyar Parasztszövetség fiataljait az a szándék vezeti az ünnepség megrendezésénél, hogy megmutassák az igazi magyar dalokat, játékokat, hagyományokat. Mérték lesz ez az ünnepély, amelyhez a népi kultúra körében történő további megnyilatkozásokkal mértéki lehet és kell.

Az aratőnnepélyt a debreceni parasztnap keretében rendezik meg, amely délelőtt 9 órakor az értekezletek sorozatával kezdődik. Az Árvaszek volt Simonffy u. 1. szám alatti helyiségében a pártok értekezletét Kelemen Sándor írta, a Szövetség központi művelődési osztályának vezetője, a munkavállalók szakszervezetének elnöke Csizó László földmunkás, központi titkár, a művelődési osztályok vezetőinek értekezletét pedig Retegyi Árpád vezeti. Ezenkívül vasárnap délelőtt 9 órakor a Kereskedő Társulat díszteremében tartják találkozójukat az arany és ezüst kalászos gazdák, amelyen megjelenik és beszédet mond Vörös Vince, a Parasztszövetség országos főtájtára.

A rubel bankjegyek beváltása nagy lendületet vett Debrecenben. A Nemzeti Bank fiókjánál reggeltől délig hosszú sorok sorokban álltak a beváltók, akik kisebb-nagyobb összegeket szolgáltatottak be. A keddi árfolyam 3.200.000 adópengő volt rubelként. Itt említjük meg, hogy a dollár bankjegyek bejelentése is folyik. A debreceni nagyobb pénzintézetek is foglalkozhatnak idegen államok pénzének vételével, de e téren most egészen lanyha a kímélet, úgy hogy eladás alig történik.

Bede István londoni követünk útnak indult Budapestre.

Az amerikai segélyakció által küldött ruhaadományból 20 százalékot a főváros, 80 százalékot pedig a vidék kap. Rövidesen a vidéken is megszervezik a helyi UNRRA bizottságokat, amelyeket központilag fognak irányítani. A szociális felügyelők állítják össze azoknak a névsorát, akik ruha és egyéb segélyre szorulnak.

Ötvenegy darab adójegyet találtak a Plac és Szent Anna utcák sarkán. A megtaláló Ódor Béla nyomozóőrnagy beszolgáltatta a rendőrségre.

Internálta munkakerülésért, csavargásért a rendőrség Sörös Róza Bellelelő 159 és Varga Margit Bellelelő 127. sz. lakosokat. Ugyancsak internálták mezei lopásért és munkakerülésért Dörgő Zsófia Olajtű 22. sz. alatti lakost.

A Debreceni Torna Egylet Magoss György tér 9. alatti tornaterméből elloptak bútorokat, ruhaneműket, nagyvértékű felszerelési tárgyakat. A DTE vezetősége felhívja azokat, akik ezeket a tárgyakat elvitték, hogy három napon belül juttassák vissza, mert a tettesek személye ismeretes a hatóságok előtt.

Egy magyar jegyospár óceánrepülőgépen kötött házasságot. Az Air France légiforgalmi társaság tisztviselői beszámoltak arról, hogy megtörtént az első légi házasságkötés a francia repülés történetében. Egy magyar jegyospár, Gábori Veronika és Juhász Zoltán kötött házasságot mintegy 3000 méter magasságban az Atlanti óceán felett, miközben a gép Dakarból a délamerikai Pernambuco-ba szállt. Az esketési szertartást Jean Mouligne, a négy-motáros Air France-gép kapitánya végeztette és utitársak töltötték be a tanúk szerepét.

Ellopták bűrőndjét a debreceni vonatban Tóth László budapesti orvostanhallgató. A bűrőndben ruhaneműkön kívül pótló, hatatlan értékű orvosi könyvek voltak.

Országosan körözött bűnöző szűkött Vásárosnaményből Debrecenbe Cseh János személyében. A rendőrség nyomában van.

Elmebeteg nő körül nagy csődület támadt tegnap délután a pályaudvar előtt. A gyengeelméjű fiatal hölgy letépte magáról a ruhát, hisztérikus rohamban kiabált a járókelőkre, földhöz vágta magát s úgy vonaglott. A rendőr saját érdekében őrizetbe vette és az idegklinikára szállították a szerencsétlen nőt.

Őrizetbe vettek egy röpirat-terjesztő diákot. Budapest az utóbbi időben röpiratokkal terjesztettek, amely a demokrácia ellen izgatott. Megállapították, hogy a röpiratokat Pintér Endre műegyetemi hallgató terjeszti. A detektív-ek előállították Pintér. A házkutatás során a „Nincs mese” című röpirat többszáz példányát találták lakásán.

Használhatatlan revolvert találtak Tassi János 19 éves nagylétei lakosnál. Tassi a közelmúltban a bagaméri erdőben lelta a pisztolyt, amelyből az ütőszék hiányzott. Tassi azzal védekezett, hogy a tanyán él és nem tudta, hogy a fegyvereket be kell szolgáltatni.

Elkészítette a vádiratot a népügyszolgálat Falusí Fritz Frigyes pincér ellen, aki a vád szerint 1944 májusában Révi Ferenc vendéglőst feljelentette a németeknél, mert állítólag sértő kifejezéseket tett a németekre. Révit a feljelentés után internálták, majd deportálták. Falusí Fritz ellen népeleves büntetést miatti indult meg az eljárás.

A Kiszgaza Párt „Arató Ünnepe”-ről készült fényképek elkészültek, megtekinthetők és megrendelhetők Horváth főtónál, Simonffy u. 1.

A debreceni törvényszék büntetőtanácsa hétfőn tárgyalta Kállai Ferenc debreceni, Tutaj-utcai lakos bűnügyét, akit tehénlopással vádolnak. Egy útkapartó tehenét lopta el és értékesítette. A lopást éjjel követte el és először rögtönfélbörtörös elé akarták állítani, de végül is úgy a rendes bíróság elé került. A törvényszék egyévi börtönrre ítélte.

A belügyminiszter július hó 22-én 396 egyesületet ösztönlét fel-

A KISGAZDA PÁRT HIREI

A PÁRT TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGBA jelölt tagjai csütörtökön délután 5 órakor fontos értekezletet tartanak a párt-szervezet nagytermében.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

FELHÍVJUK A VÁROS IFJUSÁGÁT, hogy ma, szerdán délután 5 órai kezdettel párt-szervezetünk nagytermében Ifjúsági parlamentet tartunk, amelyre minden érdeklődőt szívesen látunk.

A VÁRMEGYEI, VALAMINT A TANYAI IFJUSÁGI SZERVEZETEK figyelmébe felhívom, hogy vasárnap reggel 9 órakor rendezülést tartunk. Ugyanakkor a figyelmébe bizottság tagjai is jelenjenek meg.

VIDÉKI SZERVEZETEK, figyelem! A további intézkedésig a tagfelvételt szüntessék be!

A LEÁNYCSONPORT csütörtökön délután 5 órakor a nagyteremben tartja rendezet heti taggyűlést, amelyre szeretettel meghívjuk és elvárjuk a párt minden leánytagját.

Felhívás

Felkérem a Független Ifjúság vármegyei és tanyai szervezeteit, hogy további intézkedésig a tagfelvételt szüntessék be.

Felkérem a Független Kiszgaza Párt vezetőségét, hogy a fenti rendelkezés betartását kísérje figyelemmel és ellenőrizze. Ott ahol a Független Ifjúság eddig még nem alakult meg, ennek megszervezésétől további intézkedésig tekintsen el. Ha erre irányuló szándék meggyílvánna, azt közzé kell tenni a Független Ifjúság vármegyei központjával, mielőtt a szervezetet megalakítanák. Császár László ügyvezető elnök, nemzetgyűlési képviselő. Nyikos Tibor v. Ifjúsági főtájtár.

Újra emelkedett a vasúti tarifa

A MÁV hétfelettől kezdve 100 százalékkal felemelte a menetdíjakat. Az új tarifa szerint Debrecenből Budapestre III. osztályú jegy ára 98 millió 900 ezer adópengő, gyorsvonat 294 millió 150 ezer adópengő.

A MÁV rendelkezése folytán további intézkedésig sem a MÁV, sem a menetjegyjárodák menetférti jegyet nem szolgáltatnak ki. Csak egy útvonala szóló jegyeket lehet váltani.

Angol vendég a debreceni egyetemen

Mac Nab, a British Council magyarországi vezetője csütörtökön délelőtt megérkezett Debrecenbe érkezett és a debreceni egyetem vendége lesz. Csütörtökön délután 5 órai kezdettel előadást tart a Kollégium Oratóriumában, melyre minden érdeklődőt szívesen vár és hív az egyetem. Az előadást Mac Nab angolul tartja, de magyar tolmács fordítja az elhangzottakat. Az angol vendég debreceni tartózkodásának további részében Debrecen nevezetességeit, főképpen az egyetemet tekintni meg. Mac Nab pénteken délután utazik el városunkból.

A Belügyminiszter úr rövidített közszolgálati (jegyzői) tanfolyamot rendez. A tanfolyam f. évi augusztus hó 16-án Egerben, Nyiregyháza és Szombathelyen fog megkezdődni és 10 hétig tart. Akik a tanfolyamra jelentkezni kívánnak: a pályázati feltételeket a városháza hirdető tábláján megtekinthetik. Polgármester.

Előkészületek a hazatérő hadifoglyok ellátására

Az Oroszországból augusztus-szeptemberben hazaérkező hadifoglyok debreceni fogadtatása és ellátása ügyében a fővárosból Debrecenbe érkezett miniszterközi vegyes bizottság a debreceni érdekeltek bevonásával kedden újabb értekezletet tartott Parádý Jenő népjóléti miniszteri osztályfőnök elnöke alatt. Dr. Bojor Bálint miniszteri tanácsos ismertette a debreceni helyszíni szemle eredményeit és utána véglegesen megállapították a hadifoglyok fogadtatása, ellátása, továbbítása munkarendjét és beosztását. A vagonokból a kirakódás a Hungária malom előtti rakodón lesz, majd záró alakulatban a Pavillon laktanyába viszik őket, itt lesz a hadifogly otthon. Ezután csoportosan a fertőfőnyitőbe szállítják a hadifoglyokat. A fertőfőnyitőbe és a Pavillon laktanyába lesznek a katonai, polgári, hadigondozó irodák, amelyek felveszik a hazatérő hadifoglyok személyi adatait és látják el a szükséges igazolványokkal, vasúti jeggyel s. b. Itt folyik le az élelmezés is.

A hadifoglyokat, akiket egészségesnek találtak, továbbítják illetőségi helyére. A Máv. nagyobb szállítmánynál csak tehervonatot tud rendelkezésre adni a hazaszállításra. Az értekezleten felvetették azt a megoldást, hogy a hazatérő hadifoglyokat ne teherkocsikban, hanem személyszállító kocsikon vigyék tovább. Ha másképpen nem megy — mondották — akkor a személykocsikból a karhatalom költöztesse ki az utasokat, őrítse ki a kocsikat és most a civilek, s felelősök utazzanak a teherkocsiban és a hadifoglyok a személykocsiban. A javaslatot elfogadta az értekezlet.

Hollóssy Andor tisztifőorvos, Szabó Kálmán polgármester rámutatott arra, hogy Debrecen városa elmege teljesítőképessége végső határáig, minden áldozatra kész, de a városból elvették a földjét, erdejét és így most nincs abban a helyzetben, hogy anyagilag nagy hozzájárulást adjon. Kérte, hogy a fertőfőnyitő részére több vagyon szentel, a főzéshez fat adjon az állam, azoknál a Pavillon laktanya rendbehozását, ablak, ajtó, üveg munka, vízvezeték helyreállítása, faanyag s. b. fedezze az állam. A villanyvezeték helyreállítása, szalma s. b. is költségbe kerül és az államra hárul a költség. A város vállalta az áram, vízdíjat, ad munkáját is. A népjóléti minisztérium kiküldötte bejelentette, hogy országos gyűjtést rendeznek, ebből 40 százalék a debreceni élelmezés javítására, 60 százalék más irányú költségek fedezésére fordíthatik, így a debreceni beruházás költsége megtérülhet.

A polgármester kérésére helyezte, hogy Debrecen és Hajdu megye lakosságát társadalmi úton megszervezzék, hogy adakozzon a hadifoglyok ellátására. — Ismerem — mondotta — a hajdúsági magyar ember lelkét, ha megtaláljuk a szívéhez vezető utat, akkor készséggel segít és ad.

Az értekezlet elhatározta, hogy a hadifoglyfogadtatás és ellátás minden munkájával a debreceni szociális felügyelőséget bízta meg teljes hatáskörrel és a felügyelőség dr. Vadász Sándor felügyelő vezetésével, közmegelekedésre fogja ellátni a nehéz munkát segédek alkalmazásával is.

Az egészségügyi részt dr. Hollóssy Andor tisztifőorvos irányítja a hatósági ovisi karral és zöldrekeresztés növények. Vöröskereszt támogatásával.

Az értekezlet Parádý Jenő elnök zárta be, majd Szabó Kálmán zárószavai következtek Végül dr. Hollóssy Andor kérte a fővárosi kiküldötteket, hogy amint a szívéket hozták ide most erre az értekezletre, a jövőben is támogassák a hadifoglyok kérdést, a fogadtatást, ellátást és ne legyenek szűkmarkuak, ha segíteni kell és lehet is.

Az értekezlet résztvevői közül főbőben megtekinthették a közközházat.

„Magyar Cserkészfiúk Szövetsége”

MOT jelenti: A belügyminiszter, mint ismeretes, a közelmúltban feloszlatta a Cserkészszövetséget és annak működését további intézkedésig eltiltotta. A haladó szellemű cserkészvezetők munkaközösségének kezdeményezésére hétfőn délután megalakult a Magyar Demokratikus Cserkészszervezet „Magyar Cserkészfiúk Szövetsége” címmel, amely átveszi a cserkészlet újjászervezését és irányítását. Az üléstől üdvözölő táviratot intéztek Tildy Zoltán társasági elnökhöz, Nagy Ferenc miniszterelnökhöz, Rajk Ferenc és Keresztury miniszterekhez.

Szent István szobrát visszahelyezték

Kövágó József budapesti polgármester londoni tartózkodása alatt Zilahy belügyminisztériumi tanácsos utasítására eltávolították a budapesti iskolákból a királyok szobrát és képt. Ennek folytán az egyik iskolából Szent István szobrát is. Kövágó polgármester hazaérkezése után intézkedett, hogy az iskola a szobrot eredeti helyére azonnal állítsa vissza. Ezideig még egyetlen olyan fel-fogással sem találkozott — mondotta Kövágó polgármester a Kis Újság munkatársának, — aki Szent István reakciónak bélyegeztet volna. Különböző épen most folytatott tárgyalásokat az ideil szentistváni ünnepségek megrendezése felől.

Időjárásjelentés: Gyenge szél, kevesebb fűhő, többfelé jelentéketlen fűtő eső, a hőmérséklet emelkedik.

A közellátásiügyi miniszter a költői forgalmú tej árát július hó 23-tól literenként 400 ezer adópengőben állapította meg. A beszállítási kötelezettség teljesítésére átadott vöröshagyma árát tíz millió adópengőben, a falkhagy-mát pedig 30 millió adópengőben állapították meg.

A debreceni kerületi Kereskedelmi és Iparkamara Veleményező Bizottsága f. hó 25-én délután 4 órakor ülést tart, amelyre a bizottság tagjait ezúton hívja meg.

GYÁSZROVAT

Illisz Mihály

nyug. törvényszéki állást 74 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a II. A. ravatalozóteremből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászszóllak: Gyermeki, Julia férjével Argvelán Miklóssal és gyermeke Emil, Iona férjével Hercegfalvy Alajossal és gyermeke Julia, valamint a kiterjedt rokonság, barátai, jóbarátai és ismerősei. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett. Lakás: Kerekes utca 11. szám. Gabauer temetkezési vállalat.

Gazdák figyelmébe!
Mindennemű terményt átveszek. Szállításhoz kölcsön zsákok adok.
Vadász József
kijelölt kereskedő.
Pesti-utca 75.

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szalecsényinek u. 2.

Termelők! Adógabonát és beszállítást alá eső terményeket átvesz a Hajdúsági Áruszövetkezet gabonaosztálya a Hungária malomban.

